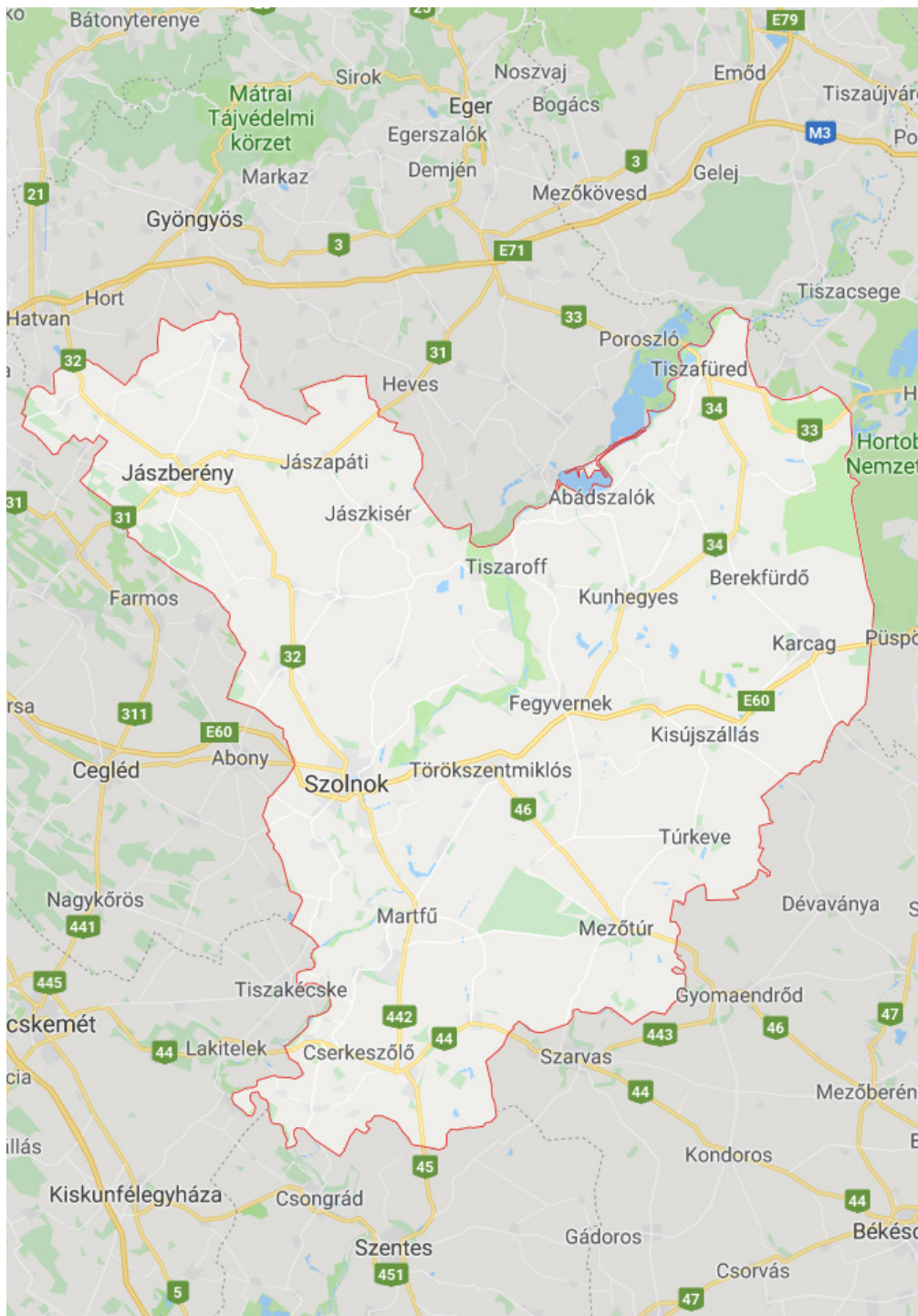

KÖZSSÉGFEJLESZTÉSI FOLYAMATOK JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYE

a TOP 5.3.1-16 és 6.9.2-16
pályázatokban

BEVEZETŐ

Országosan csaknem ezer településen zajlik jelenleg közösségfejlesztési folyamat, a helyi identitás és kohézió erősítése a közösségfejlesztés módszertanával. Jelen kiadványunkban néhány példa kiemelésével azokra a kérdésekre keressük a választ, hogy mit is jelent mindez és a települések kihívásaira milyen válaszokat tud adni a közösségi alapú beavatkozás, a módszertan adta keretek között a lakosok és a kulturális intézmények együttműködésben tudnak-e helyben változásokat elérni.

A „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” EFOP 1.3.1-15-2016-00001 kiemelt projekt a Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ, az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft. és az Országos Széchényi Könyvtár konzorciumi együttműködésében valósul meg. A Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében meghirdetett „A helyi identitás és kohézió erősítése” TOP-5.3.1-16 és TOP-6.9.2-16 című pályázatokhoz szorosan kapcsolódik szakmai és módszertani támogatást nyújt a megvalósítás során.

A TOP-5.3.1-16 és 6.9.2-16 kódszámú projektek 2017 őszétől indultak el, megyén-

ként változó településszámmal, időtartammal és feltételekkel. Közös bennük, hogy mindannyian lehetőséget láttak a szorosabb együttműködések, közös cselekvések eredményeként megerősödő közösségeikben, és a településen kialakuló társadalmi párbeszéd megtartó erejében. A feltáró folyamat időszakától kezdve a közösségi beszélgetéseken át a cselekvési terv kialakításáig és megvalósításáig a Cselekvő közösségek projekt kulturális közösségfejlesztő mentorai kísérték és segítették a projektgazdákat és a résztvevőket.

2019 tavaszán a Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás projekt keretében 18 megyei szakmai napot szerveztünk, amelyen találkozási lehetőséget biztosítottunk a TOP-5.3.1-16 és 6.9.2-16 kódszámú projekteknél érintettek számára.

Ez a füzet egyike annak a 18 megyei kiadványnak, amelyekben megyénként 3-3 (a rendezvényeken megismert) példát mutatunk be. Ha valamely jógyakorlat felkelti érdeklődésüket, forduljanak bizalommal az itt bemutatkozó projektgazdákhöz!

MEGYEI ÖSSZEFOGLALÓ

Jász-Nagykun-Szolnok megyében a TOP 5.3.1-16. pályázati kiírásban nyolc, a megyei jogú városokra vonatkozó TOP 6.9.2-16. pályázati kiírás keretében pedig egy nyertes konzorcium valósítja meg célkitűzéseit, a megyében lévő 78 település közül 55-ben.

Az elsők között *A helyi közösségek fejlesztése Jászapáti járás 9 településének összefogásával* című projekt indult el 2018 február elején. A 9 települést 3 konzorciumra osztották, az első a Jászapáti, Jászivány, Jászszentandrás, Jászdózsa, a második a Jászkisér és Jászladány, a harmadik céltérület Jászsalsószentgyörgy, Jánoshida, Alattyan.

A másik járszági pályázat 2018. május elején indult. Jászberény, valamint Jászjánhóhalma- Jásztelek-Jászboldogháza, Pusztamonostor-Jászágó-Jászfelsőszentgyörgy alkotják a *A helyi identitás és kohézió erősítése a jászberényi járásban* című pályázat konzorciumát, melyben szakmai partner a Jász Múzeum is. A projekt a 7 település együttműködésében 3 céltérületet fed le.

Minden járszági településen erős az identitástudat, ez a hagyományok tiszteltének köszönhető, amelyről tradicionális programjaik, eseményeik gondoskodnak, mint például a *Redemptio* megünneplése (szabadságjogok visszavásárlása Mária Terézia idejében, amely közösségi összefogás eredménye volt), vagy a 25 éves múltra visszatekintő *Jászok Világtalálkozója*, amelynek fő eleme a *Jászkapitány választás*.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a kisebb lélekszámú településeken az összetartás ereje sokkal nagyobb. Ez annak is köszönhető, hogy a programok eddig is csak úgy jöhettek létre, ha a közösség legtöbb tagja kivette belőle a részét.

Szolnok Megyei Jogú Város a *Még több ok Szolnok!* - *A helyi identitás és kohézió erősítése Szolnokon* című projekt megvalósításába fogott a város 5 céltérületen. A program 2018. február 1. és 2022. június 30. között valósul meg. A céltérületek nagyon különbözőek: panel lakótelep, sok fiatalal; régebbi lakótelep, előregedő népességgel; kertvárosi terület, ahol a korábbi, közössé-

geket alkotó lakónépeség változása okoz problémát; elszigetelt kertváros, ahol a lakosok magukra hagyva érzik magukat és az iparterület, kisebb, önálló lakóközösségekkel egyaránt a projekt része. Így a közösségfejlesztőknek figyelembe kellett venniük a területük jellegzetességeit.

Eddigi talán legszebb eredmény, hogy az egyik szolnoki célterületen, a program hatására hangot kaptak a régóta meglévő igények és a helyi lakosok saját elhatározásból és saját képességeikre támaszkodva létrehoztak lakóterületi egyesületet, ami a jövőben a helyi közösségfejlesztési folyamat központi szereplője lehet.

Besenyszög konzorciumi vezetésével zajló pályázat *Jó szomszédok – közösségfejlesztés a Szolnoki járásban* címmel 6 település részvételével zajlik: Besenyszög, Kőtelek, Nagykörű, Újszász, Zagyvarékas, Szászberek, amelyek két célterületet alkotnak. A konzorciumi települések mindegyike eltérő helyzetű, két város és négy falu alkotja. A városi fejlesztési stratégiák különbözőek: Újszász szeretne kezdeni valamit közlekedési csomópont szerepével, Besenyszög pedig Szolnok elővárosaként tervezi megtalálni helyét. A falvakban felfedezhető problémák is sokrétűek: Szászberek egészen kis település, ahol jelentős a máshol dolgozók betelepülése és sokan csak aludni járnak haza; Nagykörű szinte üdülőfalunak számít a térség viszonyai között, számottevő idegenforgalmi infrastruktúrával, ahol a sokféle egyéni elképzelés integrációja okoz problémát; míg a másik két falu inkább a helyiek dinamizálásával küzd, bűnügyi problémákkal terhelt. Mindez a háttér erőteljesen megjelenik a közösségfejlesztési folyamatban.

Itt olyan apró eredményeknek is nagyon kell örülni, mint például egy pingpong klub elindítása a résztvevők kezdeményezésére és szervezésében. Legtöbbször a már most is aktív népeség létszámának növelése jelenti a közösségfejlesztők előtt álló legnagyobb kihívást.

Kunszentmártonban *A helyi identitás és kohézió erősítése a Kunszentmártoni járásban* címmel 9 település részvételével indult a TOP pályázat útjára: Kunszentmárton, Cibakháza, Nagyrév, Tiszainoka, Tiszakürt, Cserkeszőlő, Tiszasas, Csépa, Szelevény, amelyek két célterületet alkotnak. A konzorciumban folyó munka, a pályázatban rögzített sajátosságok miatt, a jövőben önkéntesek nagyobb arányú bevonását igényli, erre a résztvevő településeken már mutatkozott hajlandóság.

A Karcagi konzorcium, a járás minden települését bevonja az identitás erősítő folyamatba. *A Karcagi kistérség közösségi fejlesztése* címmel indult projekt Karcag, Kisújszállás, Berekfürdő, Kunmadaras, Kenderes részvételével valósul meg. A közösségfejlesztés szándéka mellett a közművelődési programok erősödése figyelhető meg elsősorban.

A Tiszafüredi konzorcium összefogásában megvalósuló program *A helyi identitás és kohézió erősítése a Tiszafüredi járásban* címet viseli, 7 település részvételével, amelyek Tiszafüred, Tiszaderzs, Tiszaszőlős, Tiszaszentimre, Tiszaigar, Tiszaörs, Nagyiván.

A Mezőtúri konzorcium nem járási határok mentén keletkezett, *Cselekvő közösségek támogatása a „Kunhalmok” menti településeken* alcímű szakmai programmal, Mezőhék, Mesterszállás, Öcsöd, Kuncsorba, Örményes településekkel karöltve fejleszti a

helyi identitást, elsősorban helyi közösségi rendezvények megvalósítása által.

Kétpó a Mezőtúri Járás 800 fős lakosú települése, s mint konzorciumvezető *Az Együtt a térség összetartásáért* című pályázatot 5 település részvételével valósítja meg. Tiszateenyő, Kengyel, Szajol, Tiszapüspöki községek vesznek részt a térségi együttműködésben.

Az előkészítő folyamatban a közösségi feltárás során a megvalósítók igyekeztek megtalálni azokat a hiányosságokat, amelyek feltérképezésével a közösségi élet fellendülhet, a települések lakói közös kulturális értékekhez jutnak azáltal, hogy a lehető legtöbben aktívan bekapcsolódnak a tervezésbe és a megvalósításba egyaránt. A pályázati felhívás előírta, hogy új programok kerüljenek a fókuszba a megvalósítás folyamán. A cselekvési terveket olyan közös ötletekkel és programokkal töltötték fel,

amelyekre az ott élőknek valódi igénye van. Kihívást jelentő feladatnak bizonyult, hogy miként lehet az inaktív lakosokat cselekvő részvételre buzdítani.

A tapasztalatok bizonyítják, hogy a tervezési folyamat során a közös gondolkodás eredményeként összetartás kovácsolódik, amely a megvalósításban kiteljesedik. A közösségi élmények során a helyi identitás tudat és az emberek közötti kapcsolat erősödik. Ennek köszönhetően a települési közösségek között további együttműködések jönnek létre, s helyenként új közösségek kialakulását is megfigyelhetjük.

Partnereink beszámolóai alapján elmondható, hogy Jász–Nagykun–Szolnok megyében hálásak voltak a települések a Cselekvő közösségek projekt szakmai támogatásáért és a közösségfejlesztésben megmutatkozott és felszínre került erőforrásokért.

„A HELYI IDENTITÁS ÉS KOHÉZIÓ ERŐSÍTÉSE” CÍMŰ TOP PÁLYÁZATBAN RÉSZTVEVŐ TELEPÜLÉSEK

Alattyán	Jászivány	Kunszentmárton	Tiszaderzs
Berekfürdő	Jászfákóhalma	Mesterszállás	Tiszafüred
Besenyszög	Jászkisér	Mezőhék	Tiszaigar
Cibakháza	Jászladány	Mezőtúr	Tiszainoka
Csépa	Jászszentandrás	Nagyiván	Tiszakürt
Cserkeszőlő	Jásztelek	Nagykörű	Tiszaörs
Jánoshida	Karcag	Nagyrév	Tiszapüspöki
Jászágó	Kenderes	Öcsöd	Tiszásas
Jászsalsószentgyörgy	Kengyel	Örményes	Tiszaszentimre
Jászapáti	Kétpó	Pusztamonostor	Tiszaszőlős
Jászberény	Kisújszállás	Szajol	Tiszateenyő
Jászboldogháza	Kőtelek	Szászberek	Újszász
Jászdózsa	Kuncsorba	Szelevény	Zagyvarékas
Jászfelsőszentgyörgy	Kunmadaras	Szolnok	

MI ÚJSÁG JÁSZÁGÓN?

A projekt megvalósítója: Jászágó Községi Önkormányzat

A *Helyi identitás és kohézió erősítése a Jászberényi kistérségben* elnevezéssel indult projekt hét település bevonásával, három területi csoportot jelölt meg a közösségfejlesztésre: a mintegy 11.000 főt számláló Jászberény belvárosát, Pusztamonostor, Jászágó, Jászfelsőszentgyörgy konzorciumát, valamint Jászfákóhalma, Jásztelek, Jászboldogháza partnerségi együttműködését. A program a 9 mérföldkő teljesítésével 2018 júniusa és 2022 novembere között valósul meg.

A jászberényi projekt sikere a közösségfejlesztés szakmai hátterének és a települések közötti kommunikáció minőségének is köszönhető. A résztvevő települések polgármestereinek elkötelezettsége, a már meglévő helyi identitástudatra való építkezés jó alapot ad a komplex térségi fejlesztés megvalósításának. Lendületet ad a projektnek, hogy a helyi közösségfejlesztők lelkesen és fegyelmetten végzik a munkájukat és proaktívan kapcsolódtak be a *helyi identitás és kohézió erősítése* projektek aktuális folyamataiba. Számos együttműködés ennek a munkának köszönhető.

A közösségfejlesztő folyamatokat lakossági információs fórumokkal indították a településeken, majd a településként 30-30 kérdőív értékelését és összesítését a közösségi beszélgetések alatt végezték el. E beszélgetések eredményeire alapozva került sor a cselekvési tervek és a közösségi

programok kialakítására, új elemek beépítésére.

Jászágó lakossága 700-720 fő, erre a létszámra alkalmazzák a helyi jó gyakorlatot. A lakossági interjúk alatt fény derült arra, hogy az emberek alapvetően szeretnek a településen élni. Nyugodt, csendes környezetben fekszik, és további pozitívumként emelték ki, hogy a családi gyökereik is a helyhez kötik őket, vagyis eleve erős helyi identitással rendelkeznek. Megfelelőnek találták a közbiztonságot és ideálisnak ítélték meg az iskolai, nevelési környezetet is. Az emberek kedvesen köszöntik egymást, erős kapcsolati hálókkal rendelkeznek és segítőkészek egymással.

A programba több helyi civil szervezet is bevonódott, úgy, mint a Jászágói Polgárőr Egyesület, a Jászágói Önkéntes Tűzoltó Egyesület, az Ágóiak Baráti Egyesülete, Jászágó Szeme Fénye Alapítvány (JÁSZFA), a Vöröskereszt jászágói alapszervezete, a Jászágói Népdalkör, de olyan informális kö-

zösségek is, mint a Baba-mama klub, vagy az Öltés klub.

Noha eddig nem tudatosult bennük, de a közösségi beszélgetéseken az is kiderült, hogy eddig is összetartó közösség voltak és szintén informális jelleggel az önkéntes-séget (egymás segítségét, az egymás iránti felelősségvállalást) eleve alapfeladatuknak tekintették, ami erősítette a társadalmi kohéziót a helyiek között.

A beszélgetéseknek stabil résztvevői köre volt, ami jórészt a hatékony információáramlásnak és a minőségi információ megosztásnak köszönhető. A kommunikáció megkönnyítése érdekében saját közösségi oldalt és zárt csoportot hoztak létre, utóbbit ma már 70-80 fő látogatja rendszeresen. A személyes aktivitás ugyan kisebb a megbeszéléseken, de a rendezvényeken

számíthatnak a civil szervezetek aktivitására, a tagok hatékony mozgósítására. A megbeszéléseken mindenkinek lehetősége van a véleményformálásra. Lefektették a beszélgetések elvi kereteit, ahol nem egy vezető van, hanem moderátor, a határozatok közös döntéseken alapulnak és azt vallják, hogy minden ötlet értékes, vagy kisebb módosítással a későbbiekben alkalmazható lehet.

Hatékony kommunikációs csatornák vannak, ám belső kommunikációjukban a már említett facebook csoporton felül a személyes beszélgetésre, megbeszélésekre helyezik inkább a hangsúlyt. Külső kommunikációs eszközként a nyilvános facebook oldalt alkalmazzák (a FB Jászágói Programok és a FB Jászágó község oldalait), valamint plakátokat, szórólapokat készítenek. Jellemző, hogy eszközeiket tudatosan alkalmazzák a programok, rendezvényeik megvalósításában: a toborzástól a megvalósításon, a részfeladatok kiosztásán keresztül, egészen a lezárásig.

Konkrét közösségfejlesztési célként fogalmazták meg a feladatok hatékonyabb elosztását, így az egyes programokat – a Jászágói templomban rendezett Karácsonyi Koncert előkészületeit, a „Zsíroskényér-party”, a Farsangi retro party, vagy a Bejgli és mézeskalács sütő verseny meg-

szervezését – részfeladatokra bontják fel és minden feladatra be tudják vonni az embereket a közös munkába. Ennek eredménye, hogy mindenki a saját kompetenciájának megfelelően veszi ki a részét a tevékenységekből, a programok meghirdetésétől a helyszín fizikai előkészítéséig, majd az utómunkákkal a programok lezárásáig.

Jászágón hosszú távra terveznek, ezért komoly dilemmát okoz számukra, hogy a pályázati programok milyen szerepkört fognak majd betölteni a későbbiekben, mennyire lesznek fenntarthatóak és milyen potenciálok vannak a kialakult csapatban.

Kihívásokkal néznek szembe a programok ciklikusságát illetően: hogyan tudják ugyanolyan hatékonysággal felkelteni az érdeklődők figyelmét a rendszeresen megrendezett programok esetén.

További kérdéseket vet fel, hogy hosszú távon mennyire lesznek motiválhatók a helyiek az önkéntes programokra, mennyire lehet őket bevonni a saját elfoglaltságuk, polgári – sok esetben négyműszakos – foglalkozásuk mellett és egyben tudják-e tartani a jövőben a projekt megvalósítása során kialakult közösségeket.

ZAGYVAPARTI NYÁRZÁRÓ

A projekt megvalósítója: Jánoshida Község Önkormányzata

Jánoshida község több, mint 800 éves történelmi múltra tekinthet vissza. A településen feltárt leletek erős történelmi és kulturális hagyományt örökítettek a település lakosaira, itt található országunk legrégebbi koraiba visszanyúló műemlékeinek és régészeti feltárásainak egy része. A község népessége a második világháborút megelőzően négyezer fő volt, amely a háborút követően kezdett el csökkenni. Ez a tendencia csak 2015-ben állt meg, amióta a település gyarapodni kezdett és az évtized végére várhatóan már több, mint két és fél ezren fogják lakni Jánoshidát.

Jánoshida Község Önkormányzatában 2008-ban fogalmazódott meg a gondolat, hogy a községben kialakítsanak egy Integrált Községi Szolgáltató Teret (IKSZT). A kétfordulós pályázat során kiemelten fontosnak tartották, hogy a jogszabályokban előírtak mellett figyelembe vegyék a helyi közösség igényeit is. Munkájuk gyümölcseként 2011. december 14-én nyílt meg a Zagyva-Híd Községi Ház. Jánoshida faluházával szorosan együttműködve az intézmény közösségi szintéreként működik, közművelődési és könyvtári feladatokat lát el és helyszíne a helyi civil szervezetek, intézmények és egyéb csoportok rendezvényeinek. A Községi Ház célja, hogy sokféle, színes és minden korosztály számára elérhető kikapcsolódási, információszer-

zési programot – kiállítások, ifjúsági és gyermek programok, kirándulások és más kulturális, ismeretterjesztő és szórakoztató rendezvények – kínálon az érdeklődő lakosság szabadidejének hasznos eltöltéséhez. A község csatlakozott 8 más településsel együtt a TOP-5.3.1 A helyi identitás és kohézió erősítése programhoz. Az együttműködésnek közös célja a helyi közösségek fejlesztése Jászapáti járás 9 településének összefogásával.

Jánoshidán több civil szervezet is működik. A Hidaiak Baráti Körének fő célja a falu hagyományainak bemutatása, ápolása és hírnevének öregbítése. „Ez a hely a tied” kezdeményezés számára az értékmegőrző és értékteremtő tevékenység áll működésük középpontjában. Mindkettő civil szervezet-

nek jelentős digitális jelenléte van a közösségi hálókön és aktív programszervezőként vannak jelen a település életében. Jánoshidán megtalálható még sportegyesület, polgárőrség és a helyi iskolásokat támogató közhasznú alapítvány.

A Zagyva-Híd Közösségi Ház kiemelt figyelmet figyelmet fordít a község fiataljaira, akiről azt gondolták, a legnehezebben tudják bevonni a közösségi munkába, a közösség életébe. Programjaik között több kifejezetten az általános iskolásokat, a gimnáziumi tanulókat vagy pedig egyetemi hallgatókat célozza meg. Önmeghatározásuk szerint legjobban úgy lehet a fiatalokat megszólítani, ha a programszervezők nem csak megpróbálják kitáplálni a célcsoportjuk igényeit, hanem be is vonják őket a megvalósításba az előkészítéstől kezdve a felépítésébe és megszervezésébe is. Van, aki csupán véleményével segíti a programok előkészítését, mások önkéntesként is dolgoznak ezeken az eseményeken.

A Közösségi Ház megfogalmazása alapján olyan eseményekre kell az ifjúságot becsalogatni, amelynek a szervezésében és a részvételében is hasonlóan érdekelték. Az ilyen módon szervezett programokra így nem csak eljön a község legnehezebben megmozdítható korosztálya, de aktív résztvevőkké is válnak és a szervezésbe való részvételükkel közösségként lépnek fel. A megszokott módok mellett a legújabb módszerekkel, a közösségi oldalakon is reklámozzák a programjaikat, hogy minden generációt megszólíthassanak. A településen így szerveztek

már rendszeresen faluszínházat vagy Halloween estét is, azonban a zenei programok a legnépszerűbbek. Legnagyobb érdeklődés a nyári időszakban megrendezett, a fiatalok bevonásával megszervezett szabadtéri koncerteket övezi. Az időszak végét lezáró program számít a legnagyobb ifjúsági rendezvénynek: a jánoshidai Zagyvaparti Nyárázó. A 2017 óta minden évben a Zagyva-Híd Közösségi Ház és a Faluház Jánoshida által megrendezett esemény egy többnapos program, ahol koncertek mellett például focitorna, autóstalálkozó vagy parasztolimpia színesíti a rendezvényt. Jánoshida programjai kapcsán erős kulturális élet párosul egy hatékonyan működő közösségi aktivitással. A helyi közösségépítők felismerték, melyik az a korosztály, amelyet a legnehezebben bevonni a programjaikba, ezért erőt és energiát nem kímélve kezdtek neki annak, hogy őket is részesévé tegyék a közösség életnek. Egy olyan problémához álltak érzékenyen és találtak rá hatékony megoldást, ami több más település számára is példaértékű. Gyakorlatuk bemutatja, nem csupán jó ötletekkel kell rendelkeznie egy közösségfejlesztőnek, hanem rugalmasan és nyitottan kell hozzáállni a lakossághoz is, ismerni az igényeiket. A közösségi programokat a helyiek igényei szerint alakítják, s nem csak látogatóként számítnak rájuk, hanem aktív közreműködőként is, így téve érdekeltté őket a program sikeres lebonyolításában. A partnerséggel a Zagyva-Híd Közösségi Ház már több éve sikeres programokat szervez, ami az egész települést megmozgatja.

MÉG TÖBB OK SZOLNOK!

A helyi identitás és kohézió erősítése Szolnokon
A projekt megvalósítója: Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata

A Még több ok SzolnOK! – A helyi identitás és kohézió erősítése Szolnokon elnevezésű pályázat szakmai programját Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata – mint a konzorcium vezetője – 208 millió forint támogatásból valósítja meg. A pályázatban Szolnok város konzorciumi partnerei a városi Humán Szolgáltató Központ, valamint a Verseghy Ferenc Könyvtár és Közművelődési Intézmény. A cselekvési terv alapján, Szolnokot hat célterületre osztották fel. Céljuk a városrészekhez való tartozás és kötődés érzésének erősítése, valamint a meglévő közösségek önszerveződésekének támogatása volt.

A célterületeket úgy különítették el egymástól, hogy Szolnok Integrált Városfejlesztési Stratégiájával összhangban legyenek, ugyanakkor a teljes várost lefedjék.

A lakosság száma alapján az első akcióterület így 14 641 fős lett, amely az egyik legnagyobb népességszámú és legkomplexebb városrésznek mondható. Hátrányos helyzetű szegregátumot és a városközpontban élő, magas társadalmi réteghez tartozó lakosokat is érint. A célterület összetettségéből adódóan a közösségfejlesztés egységes célkitűzéseinek meghatározása ebben a városrészben nehezebb, ezért többféle közösségfejlesztési akcióterv megvalósításán dolgoznak, amit az ott élők életmódjának,

életstílusának és igényeinek megfelelően különböző tematikákra építenek fel.

A második akcióterület már kisebb, 12 116 főt számlál a szolnoki Zagyva parti városrészben, a harmadik pedig a mindössze 6797 főt számláló Tallin városrész. Negyedik célterületként a szintén nagyobb lakosságszámú és emiatt komplexebb figyelmet igénylő Széchenyi városrészt jelölték ki 14 227 fővel, ahol a lakótelepi lakásokban élők a középosztálybeli, családi házban élőkig mindenki a célcsoportba tartozik. Az ötödik városrész 11 581 főt számlál, ide tartozik Szandaszőlős, az úgynevezett Kertváros, Tiszaliget és az Alcsi sziget, míg a hatodik célterületet utcák szerint jelölték ki, ezen a területen jelenleg 12 935 fő él.

A városrészekben az aktívan bevonható, „cselekvő” közösségek helyi cselekvési tervet dolgoztak ki, a civil közösségek tagjai önmaguk tárják fel szükségleteiket és terveznek programokat. Meghatározták a települési identitás értékeit, történeti, kulturális, társadalmi együttélés, összetartozás, társadalmi felzárkóztatás és fenntarthatósági szempontok szerint. A Szolnokon regisztrált aktív szervezetek száma 242, amelyeknek 40%-a egyesület, 21%-a alapítvány. Az érdekvédelmi szervezetek között kiemelkedik a fogyatékos személyeket és családjaikat segítő, illetve az egy-egy

foglalkozáshoz tartozókat összefogó szervezetek száma. A szociális ellátások biztosításában az önkormányzaton kívül jelen vannak az egyházak és a civil szervezetek.

A projektben hangsúlyosan szerepel az önkéntesség, a résztvevők aktívak és önszántukból, önszerveződéen vesznek részt a közösségi akciók lebonyolításában. A közösségi interjúk, közösségi beszélgetések során bevonták a városrészek aktív szervezeteit, hogy ösztönözzék őket a társadalmi aktivitásra és a helyi közösségi szerepvállalásra. Elindultak a közösségi fórumok, ahol a társadalmi felzárkóztatást ösztönző szakmai és kulturális programokat erősítik.

Tallin városrészen, valamint a Pletykafalu városrészen 2019 nyarán elindultak a közösségi beszélgetések, ahol szóba került a szemétszedés, mint közösséget formáló tevékenység, és a lakosok felajánlották, hogy a hagyományos Szent György-nap szervezésében is szerepet vállalnak. A kö-

zösségi célok megvalósításában részt vállal a Szolnoki Waldolf Óvoda és Iskola, saját szervezésű családi nappal. A városrészen élők egy közösségként képzelik el a programok megalkotását, és aktívan támogatják a projektet.

A projekt megvalósítói igyekeztek minden célcsoportot bevonni a közösségi tervezésbe, ugyanakkor különös figyelmet kívántak szentelni a fiatal korcsoportra, hiszen a városban határozott tendencia és mérhető a fiatalok számának csökkenése. 2007-hez képest Szolnokon a fiatal korosztály létszámának csökkenése a 2013-ban mért adatok szerint 4,400 fő volt, ami a város összlakosságához viszonyítva 2,7%-os csökkenést jelent. Noha Szolnok lakossága alapvetően most is fiatalnak mondható, mégis, a fenti adatokra támaszkodva a projektben igyekeztek olyan közösségi tevékenységeket megfogalmazni, amelyek fokozzák az ifjúság aktivitását, erősítik a helyi

felelősségvállalást és identitást, emellett segítik a közösségek összekovácsolódását. Ehhez elengedhetetlennek tartják a tehetőség gondozást, az alkalmazkodás- és önmegnevelési képesség-, vagy éppen a digitális tudás fejlesztését.

Érdekes kiemelni, hogy a fenti tendencia ellenére a helyzetelemzés során a megkérdezett fiatalok mindegyike kiemelkedően jónak vélte a városvezetés és a fiatalok közötti kapcsolatot. Szolnok városvezetése továbbra is ügyel a megszólításukra, illetve társadalmi felelősségtudatuk kialakítására, melyre kitűnő példaként szolgál a helyi diáktanács aktív működése.

A projekt keretében további kiegészítő tevékenységet terveztek, amelyek közül kiemelkednek a bűnmegelőzés és közbiztonság javítását segítő, szemléletformáló kampányok, valamint a közlekedésbiztonsági és a társadalmi felzárkóztatást segítő programok.

A szükségletfeltárásokban és helyzetelemzések kidolgozásában résztvevők a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás” című kiemelt projekt szakmai módszertana alapján dolgoznak a közösségfejlesztési folyamatokon. A Még több Szolnok! projekt keretében kialakított tájékoztató közösségi információs pontok a kulturális intézményekben kaptak helyet.

JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI KÖZÖSSÉGFEJLESZTŐ MENTOROK

Hajnal László, Baranyi Anikó, Vágó Bálint

Felelős kiadó:

Szabadtéri Néprajzi Múzeum Múzeumi Oktatási és Módszertani Központ
NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.
Országos Széchényi Könyvtár

Szerkesztette: Kalmár Erika

Grafika/tördelés: Király Zoltán

A kiadvány a „Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás”

EFOP - 1.3.1 -15-2016 – 00001 projekt keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg
2016. 09.16 és 2019. 09.15 között.

Minden jog fenntartva!

Budapest, 2019.

A Cselekvő közösségek – aktív közösségi szerepvállalás
EFOP-1.3.1-15-2016-00001 projekt
Az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

nmi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE